

Poština
povšalirana.Uredništvo
in
upravnništvo
Ista je
v Ljubljani
Breg št. 12.
Telefon 119.

AVTONOMIST

Celoletna na-
ročnina 120 K,
mesečna 10 „
Posamezne
številke se ra-
čunijo po 2 K.
Inserati
se računajo:
pol str. 800 K,
manjši soraz-
merno. — Pri
malih oglasih
beseda 1 K.

:: Izhaja vsak ponedeljek zjutraj. ::

Najnovejše.

Kriza.

Zagreb, 5. junija. Vladna kriza razvija vedno očitnejše. Pašiču se je sicer posrečilo popraviti sporazum z muslimani, tako da utegne dobiti večino za svoj centralistični ustavni načrt tudi v specialni debati, toda zato raste razdor v samih strankah, ki tvorijo vladno večino. Bosanski radikalci so prišli vsled Pašičevega sporazuma z muslimani v jako neprijeten položaj, ker bodo težko mogli zagovarjati stališče radikalnega kluba pred svojimi kmečkimi volilci. Zaraditega ima ima dr. Srskić, ki je prišel v Sarajevo, s svojimi tovariši iz Bosne dolge konference. Z druge strani se pa čujejo glasovi, da je nastop dr. Srskića samo dogovorjena igra, ki naj bosanskim kmetom nasuje nekoliko peska v oči, dokler ustava ne bo sprejeta. Nič manj kakor v radikalnem, vre tudi v demokratskem klubu, v katerem se jasno kaže dve skupini: eno vodi Pribičević in ta je nepopustljiva v svojem držanju napram Hrvatom, druga pa je pripravljena Hrvatom dati, kar je njovega.

Stališče hrvaškega bana — omajano?

Zagreb, 5. junija. Nedavno je priobčil »Jutarnji List« razgovor svojega beogradskega dopisnika z ministrom Velizarjem Jankovičem glede neizvedbe njegovega ukaza v napisih na železniških postajah v cirilici in latinici, kjer očita minister hrvaškemu banu, »da sabotira državo«. Na to očitanje je hrvaški ban dr. Tomljenović odgovoril med drugim, da se nahaja »v težkem položaju« in da z ozirom na razmere na Hrvaškem ni mogel ukaza izvesti. Vsled te banove izjave smatrajo, da utegne ban v kratkem odstopiti, kar bi krizo v demokratskem klubu znatno poostriilo.

Dnevne vesti.

Dr. Trillerja upravnega svetnika Kreditne banke, kandidira JDS. za ljubljanskega župana v interesu Jadranske banke.

Shod hišnih posestnikov v veliki dvorani hotela »Union« je bil razmeroma prav dobro obiskan. Predsednik društva hišnih posestnikov g. Frelih je prav podrobno analiziral nameravano novo stanovanjsko naredbo, ki bi zadela najemnike in gospodarje in ki je vsled tega mnogo slabša od prejšnjih naredb. V svojem energičnem govoru tudi poverjeništvu za socialno skrb in ministru za socialno politiko ni prizanesel. Shoda so se udeležili tudi zastopniki hrvaških hišnih posestnikov. Shod je trajal skoro dve uri.

Veselice in izleti. Krasen poletni dan je včeraj izvalil veliko število ljubljancev v bližnjo in daljno okolico. Posebno živo je bilo na Viču in v Št. Vidu, kjer so imeli svoje veselice Sokoli oziroma Orli. Na Viču je došlo v kasnih urah do malih incidentov med Sokoli in komunisti, ki so pa po tekli čisto gladko.

Razburjenje med »komunisti«. Vest, ki jo je objavilo nedeljsko »Jutro« iz Beograda, da namerava vlada razpustiti »komunistične« občinske odbore, je izzvala med ljubljanskimi pristaši od vlade priznane »kmečko-delavske republikanske stranke« veliko razburjenje, ker se jih identificira brez vsakega pravnega vzroka s komunisti. Včeraj so imeli tej stranki pripadajoči ljubljanski volilci na več krajih sestanek, da se dogovore o korakih, katere bi bilo potreba storiti, da vlada ne razveljavi njihovih mandatov v občinskih zastopih v Ljubljani, v Mostah in na Viču. Na sestankih so posamezni govorniki ostro napadali demokrate zaradi njihovega držanja v tem vprašanju. Govorilo se je tudi o tem, da namerava vlada v Ljubljani in v drugih mestih razveljaviti samo mandate kmečko-delavske republikanske stranke in samo za te razpisati nove volitve, kakor je to storila v Zagrebu.

VSEUČ. PROF. DR. ALFRED ŠERKO:

Medicina v Ljubljani.

Klinični asistent interne klinike v Zagrebu gosp. dr. K. Lušicky je napisal v »Slovenskem Narodu« z dne 31. maja in 1. junija t. l. dva članka naperjena proti ljubljanski medicinski fakulteti.

Kot nepolitik se ne spuščam z gospodom kolegom iz Zagreba v politične debate in pa zato ne, ker sem mnenja, da ima vsak človek pravico izveličati se po svoji fasoni in da vodi tudi pot, ki jo ubira g. Lušicky do neke vrste izveličanja. Kot član napadene fakultete pa moram ugotoviti sledeče:

Od ministrstva prosvete sklicana univerzitetna komisija, sestojeca iz 17 univerzitetnih profesorjev kot zastopnikov vseh treh univerz v Kraljevini, kateri je bila poverjena naloga sestaviti enotni univerzitetni zakon, je pred kratkem enoglasno sklenila, da naj ima ljubljanska univerza 5 fakultet, torej tudi medicinsko. Vprašam g. doktorja, odkod ima to »javno tajnost«, da bo slov. medicinska fakulteta prejkone ostala pri štirih semestrih, ako bo sploh še nadalje obstajala. Jaz poznam neko drugo »javno tajnost«, namreč, da je mnogim takozvanim Slovencem negacija ljubljanske medicinske fakultete za njih fasono izveličanja neobhodno potrebna.

Gospod Lušicky je po preobratu sedel sam v medicinskem pododseku vseučiliške komisije v Ljubljani in se udeleževal predpriprav za realizacijo ljubljanske medicinske fakultete. Vprašam g. doktorja, ali je mislil takrat, tudi že »v resnici jugoslovensko« ali pa je bil že takrat brezplemenski?

Gospod dr. Lušicky trdi, da si je Ljubljana zamislila zelo optimistično in skoro naivno medicinsko fakulteto. Resnica je, da je začela fakulteta svoje delo z naravnost beraškimi sredstvi in v prostorih, proti katerim so kleti luksuriznih zagrebških institutov na Šalati saloni; resnica je pa tudi, da je stal temelj te fakultete za Jugoslavijo že pred vojsko in to je bila ljubljanska prosekura, razun Sarajeva edini inštitut še danes v Jugoslaviji. In ta fakulteta je šla z brezprimerno vstrajnostjo svojo pot in stoji na trdnih nogah. Temelj te fakultete so zidali z lastnimi sredstvi za Jugoslavijo Slovenci, Slovenci Jugoslovani. Odpustila bo pa letos ta fakulteta preko 50 svojih slušateljev s strokovno izobrazbo, kakršne si niso pridobili svoj čas na svetovnih univerzah nekateri današnji klinični asistenti. S tem je dokazala fakulteta, da je dober arhitekt, ki gradi z malimi sredstvi, a z ljubeznijo in smotrenim delom. Tudi Pasteurjev inštitut v Parizu se je razvil iz podzemne kleti, kakor je bil Rockefeller svoj čas finančno na slabšem od današnjih kliničnih asistentov.

Gospoda Lušickega skrbi, kdo bo izdajal, vzdrževal in čital slovenske znanstvene publikacije, kompendije in knjige. Kaj neki briga g. doktorja slovenska znanstvena literatura! V debati je vprašanje ljubljanske medicinske fakultete in ne vprašanje slovenščine kot literarnega jezika. Nihče ne sili in ne bo silil ljubljanskih profesorjev in kliničnih asistentov pisati v slovenščini. Ljubljanska medicinska fakulteta ni namreč slovenska, kakor ni zagrebška, hrvatska in beograjska srbska, marveč vse tri so državno jugoslovanske. To naj si g. dr. Lušicky enkrat za vselej zapomni. Zakaj ne zahteva g. doktor, bi rad vedel, da se ukinejo tudi ostale fakultete s tehniško vred, vsaj so vendar tudi te »slovenske« in obstaja nevarnost, da bodo i te izdajale svoje publikacije, kompendije in knjige v slovenščini? Ali pa misli g. Lušicky, da rabi Slovenija več inženirjev, geologov, kemikov in matematikov, filologov in historikov kakor pa zdravnikov?

Gospod dr. Lušicky piše, da dokumentira trditve, da mora vsako leto v Jugoslaviji absolvirati 300 zdravnikov, le nepoznanje razmer v naši kraljevini. Svoje

trditve svojčas nisem zapisal tjavendan, temveč jo podprl z nepobitnimi številkami. Svoječasnim tozadevnim izvajanjem dodajam danes sledeče:

Teritorialno ja naša kraljevina z 260.000 km² le za 27.000 km² manjša od predvojne Italije z 287.000 km². V Italiji z 19 medicinskimi fakultetami pride na 1.800.000 prebivalcev že ena fakulteta, pri nas pa z ljubljansko vred še le na 4 milijone. Ker je pričakovati v naši državi rapidnega naraščanja števila prebivalstva, se bo omenjeno razmerje v doglednem času znatno poslabšalo. Nikakor ne zagovarjam visokega števila medicinskih fakultet v Italiji, prepričan sem pa, da se bo tudi g. Lušický še predno bo na vrhu vseh svojih duševnih moči, prepričal, da tri medicinske fakultete za našo kraljevino ne zadoščajo. Dejstvo, da pada število medicincev v Zagrebu, je pa zame le dokaz, da so življenske razmere v Zagrebu za dijaštvo neznosne.

O vrednosti majhnih fakultet se z g. dr. Lušickyem ne bom prepiral, odločno pa zanikam, da bi mogel Zagreb nuditi neke svojim, temveč tudi našim medicincem pri tako visokem številu slušateljev možnost temeljite izobrazbe. Učni uspehi in znanstveno delo ne odvisi od luksurizno urejenih inštitutov marveč od faktorjev, o katerih se g. Lušickemu, kakor izpričujeta njegova dva članka, niti ne sanja.

Volitev župana v Ljubljani.

Zadnje občinske volitve so prinesle sledeči rezultat: 19 liberalcev, 10 SLS., 8 narodnih socialstov, 6 delavsko-republikanska zveza, 5 socialnih demokratov. Razven liberalcev so vse ostale stranke opozicijonalne nele v državi, temveč tudi v deželi.

Bilo bi naravnost izzivanje volilcev vseh opozicijonalnih strank, ako bi bil odslej izbran v Ljubljani župan izmed liberalcev.

Res je, tudi opozicija ni enotna. Toda upravljanje občine v Ljubljani danes ni toliko politično, kot je gospodarsko vprašanje. Vse stranke so ob volilni agitaciji povdarjale predvsem gospodarski pomen volitev!

Tu je treba najti pametnega izhoda. Tisti, ki pravijo, da bodi župan iz delavsko-republikanske zveze, so politično kratkovidnejši ali pa so nedkritični. Pri sedajni politični konstelaciji v državi, smemo nujno pričakovati, da bo volitev župana takoj anulirana. Na njegovo mesto bi prišel vladni komisar iz vrst liberalcev, predvsem zaradi gospodarskega ozadja. (Mestna hranilnica, njeno obrestovanje itd. itd.) Politična pamet momenta, ki jo izpoveduje v svoji novejši publikaciji V. Ljenin (Der »Radikalismus« die Kinderkrankheit des Kommunismus, stran 18 in nasl.) mora biti ljudem iz te skupine povsem jasna. Najivno ali pa premišljeno negativna — v resnici pa za liberalce pozitivna — taktika v danem momentu nima zmisla in nikakšnega opravičila. SLS. tudi nima nikakoršnega interesa siliti se v ospredje. Tisti pa, ki po svoji mentaliteti in po razpoloženju svojih volilcev morajo gospodarsko pozitivno delati, so za enkrat narodni socialisti. Toda njih naloga, ako se hočejo politično uveljati in postati res dedič liberalnega razsula, je povsem druga, kot ona liberalcev. Liberalci so gledali na »porodico«, narodni socialisti morajo gledati na ljudstvo, na njegove potrebe, zlasti v sedanjih težkih dneh za malega človeka.

Nove političke orientacije se bližajo brzih korakov. Ljudstvo je bilo že dostikrat prevarano ob volitvah. Struna je napeta do skrajnosti. Kdor se umakne iz praznih razlogov, zagreši »beg iz bitke«, postane zločinec! Ne zgolj na shodih in v časopisju, v dejanjih pokažite, kaj in odkod ste. Strite glavo slovenskemu centralizmu!

Slovenske občine za avtonomijo.

Pred vojno smo bili Slovenci nezadovoljni. Dunajska nemška vlada nam je kratila vse mogoče pravice, katere so uživali samo Nemci (onostran Litve pa Madžari) kot edini državotvoren narod. Ti nas niso vladali in upravljali samo v dunajski centrali in iz dunajske centrale ven, ampak tudi v naši deželi so sedeli v odločilnih mestih večinoma tujci. Domači ljudje, ki so vendar najbolj poznali razmere v lastni domovini in ki so ljudstvo in njegove potrebe razumeli, so bili obsojeni ali na popolen molk ali pa so se morali zadovoljiti s podrejenimi vlogami. Nekaj malega izjem samo potrjuje pravilo.

S takim sistemom, ki ni priznaval najprimitivnejših načel demokratije, slovensko ljudstvo ni bilo zadovoljno. Zadovoljno ni bilo ne v narodnem, ne v gospodarskem, ne v upravnem oziru. *Nezadovoljnost slovenskega ljudstva so bila tla, iz katerih se je mogla razviti znana majniška deklaracija.* Ta je bila v prvi vrsti izraz slovenske odpornosti proti tedanjemu vladnemu režimu, ki se je stopnjeval tekom vojne do neznosnega pritiska, dokler ni počilo.

Takrat je celokupno slovensko ljudstvo vstalo brez razlike strank in na shodih, na zborovanjih in v resolucijah javno izpovedalo svojo voljo. Izpovedalo je voljo, da hoče imeti vlado, ki temelji na sporazumu med vladajočimi in vladanimi.

Tako je bilo pred štirimi leti.

Danes se nahajamo sicer v drugačnem, toda nekoliko vendarle sličnem položaju. Kdor razume svoje ljudi, mora konstatirati, da je danes nezadovoljnost slovenskega ljudstva skoro ravno toliko, kakor je bila pred vojno. To je činjenica, sicer žalostna, ampak tukaj je, in računati je treba ž njo. Razlika med prej in sedaj je le v tem, da so danes *vzroki nezadovoljstva drugačni*, kakor so bili pred vojno. Kdo je to nezadovoljnost *zakrivil*, ali naše domače stranke same, ali centralna vlada v Beogradu, o tem ne govorimo; konstatirati hočemo le, da se s samo „protidržavno“ agitacijo, o kateri se toliko govori in piše, nezadovoljstvo ne da umetno konstruirati, *ako ni dana podloga v realnem življenju.*

Izraz *nezadovoljstva* z obstoječimi upravnimi in gospodarskimi razmerami, izraz *protesta* proti njim in izraz *želje* po odpravi teh nedostatkov je *gibanje za enotno in nedeljivo Slovenijo in njeno najširšo samovlado, t. j. za avtonomijo Slovenije*, ker ljudstvo spozna, da mora centralistični vladni sistem v Jugoslaviji roditi ravno take posledice, kot jih je rodil nemško-madžarski centralizem. Slovensko ljudstvo je pa danes že toliko politično prebujeno, in tako prežeto demokratičnega duha, da hoče imeti ono samo *odločilno* besedo v vseh zadevah, ki se njega tičejo, ker se zaveda, da je enoten socialni organizem, ki hoče živeti po svoje, kakor je zrastle na svojih tleh.

Tega svojega čutenja slovensko ljudstvo ne taji in ne zakriva, ampak izpoveduje svojo željo jasno, javno in odločno. Številno občin, ki se izrekajo za enotno in nedeljivo Slovenijo in za načelo, da se hoče slovensko ljudstvo v Sloveniji samo vladati v vseh zadevah, ki niso državni oblasti *neobhodno potrebne*, raste od dne do dne. In še bo rastlo. Rastlo bo tako, kakor je rastlo število občin, ki so se izrekle svojčas za majniško deklaracijo. Kakor pred štirimi leti ni pomagal noben protipritisk, da bi se deklaracijsko gibanje ustavilo, *tako tudi danes nobena sila ne udrži več gibanja za avtonomijo Slovenije.* Ljudstvo jo hoče in občine govorijo. Naj govore kolikor mogoče glasno!

Nekoliko odgovora.

Naši centralisti so na nas silno hudí. V prvi vrsti seveda zaradi tega, ker ne vidimo oziroma ne nadaljujemo njihovega predvojnega plitvega boja proti „klerikalnem“, drugič pa zato, ker pravimo, da biti Slovenec bodi Slovincu ponos in da Slovincu ni treba imeti prav nobenega poželenja po nobeni služnici, ne po tuji in ne po domači.

Da nas diskreditirajo, nam očitajo vse mogoče in nemogoče grehe, češ: državna policija, ali ne vidiš? Ali ne slišiš? Ali ne razumeš?

Za vse očitke naših centraldemokratov se seveda nihče več ne zmeni, ne Bog ne vrag in tudi policija ne. Ljudje pa najmanj, ker vidijo, da centralistom v Sloveniji klenka smrtni zvon. Prihodnje volitve bodo pa določile uro pogreba, kakor upamo.

Če pa se vendar še nekoliko pomudimo pri nekaterih na naš naslov naperjenih očitkih od nasprotne strani, tega ne storimo iz bojazni, ampak za kratek čas.

Pred nekaj dnevi smo brali v centraldemokratskih listih o nekkih švicarskih kravah, ki so jih kupili klerikalni *avtonomisti* in za katere bi morala Slovenija plačati nekaj milijonov namesto nekaj stotisoč kron. Za vruga — kaj pa imajo opraviti švicarske krave z *avtonomijo* Slovenije?! Če so jih kupili klerikalci — ali so jih kupili zato, ker so danes avtonomisti? Kar se pa tiče cene, je pa ta stvar taka: Centraldemokratje naj vodijo tako finančno politiko, da ne bo veljal 1 švicarski frank 25 kron, ampak da bomo dobili za eno našo krono 6 milijonov švicarskih frankov, pa bomo lahko plačali z 1 krono vse „klerikalne“ krave in še nekaj „demokratskih“ povrh.*

Pred nekaj dnevi smo čitali, da se Italijani zato kujajo pri trgovskih pogajanjih z Jugoslavijo in jih odlašajo, ker baje računajo na razpad države, ki ga bodo povzročili frankovci, radičevci, federalisti, avtonomisti in seveda „klerikalci“, ki jih nikjer ne manjka, kjer je kaj „dobrega“. — Mi smo že tolikrat na dolgo in široko razlagali, da *avtonomija ni boj proti državi kot taki, ampak samo boj za neko obliko države*, da smatramo vsako besedo v tem oziru za odveč pri pametnih ljudeh. Če nočem obleči centralističnega fraka, s tem vendar še ni rečeno, da hočem hoditi po svetu nag, ampak s tem rečem le, da *fraka* ne maram, *hočem pa imeti* kakšno druge vrste obleko. Toda tega centraldemokratje ne razumejo in nočejo razumeti. Oni vrte svojo centralistično „napredno“ lajno naprej in nas hočejo vtakniti v svoj centralfrak s tem, da nam predbacivajo „separatizem“. Sedaj pa imajo: Lahki namreč *ravno iz našega centraldemokratskega časopisja* konstruirajo svoje načrte in upe na „razpad“ države, ker *to časopisje je tisto*, ki vedno govori o „separatistih“, ki jih nikjer ni, ker nima nobenih *umstvenih argumentov*, s katerimi bi se borilo proti nasprotnim strankam. Tako stoji ta stvar in nič drugače.

Dalje čitamo v centraldemokratski „Kronen-Zeitung-1“ (po domače „Slovenski Narod“) med dnevnimi vestmi, „da vodi avtonomija pokraj in neizogibno do *državnega razpada*, kakor to dokazuje Avstrija. V Avstriji se vrši ljudsko glasovanje za priklonitev k Nemčiji po deželah, čeprav se dunajska centralna vlada temu glasovanju upira.“ — Gospodje, gospodje, ali nimate glave in rok za to, da se primete za glavo, ko take čenče pišete in perete? Ali ne veste, da so Avstrijci *Nemci*, ki slede ravnokotko svojemu narodnemu čutu po ujedinjenju kot mi in drugi? Dalje: ali so s svojim glasovanjem izrekli Avstrijci, da so Prusi? Dalje: ali ne veste, da je odpor dunajske centrale proti plebiscitnemu gibanju le *navidezen*? Vse to gotovo veste, ampak vendar grešite proti pameti in logiki, če gre za to, da se eno prisoli avtonomistom! O tem pa, da je Amerika *federacija*, da je Nemčija *federacija*, da je Rusija *federacija*, ne govorite! Ali to mar niso države? Ali sklepa Lloyd George pogodbe z rusko *državo* ali s starimi babami?

Na nazive „mali ljudje“, „kratkovidneži“ i. t. d. pa ne bomo odgovarjali. Vse to nas nič ne boli, tudi g. Prepeluha ne. Temu lahko rečete, kar hočete, pa se bo na vse smejal. Če ga hočete pa za vsako ceno ujeziti, mu morate pa reči nekaj družega. Veste, kaj mu recite? *Da je „jedeasar“*. Poskusite, pa boste videli, kako bo skočil!

* Če pojde to v tem tonu naprej, potem bomo kmalu v listih brali: Kmetu N. N. je poginila krava, ker je pristaš SKS. Ali pa: Posestniku N. N. je vrgla svinja 12 prascev. Odličnemu pristašu JDS čestitamo. — Res ne vemo, kaj naj rečemo na to, ali „uboge živali“ ali pa „uboge stranke“.

Tedenski pregled.

Kriza v Beogradu v centralni vladi postaja vedno hujša in občutnejša. Vedno očitnejše se vidi, da to ni več samo vladna kriza, kjer gre za izpremembo v posameznih ministrskih mestih, ampak kriza sega mnogo globlje. Doslej smo bili namreč vajeni, da so se obstoječe vladne skupine razprle in potem se je ustanovila nova vlada z novimi kombinacijami istih parlamentarnih skupin. Vlada je šla, stranke so pa ostale. Danes ni več tako. Danes ne razpada le vlada in strankarske kombinacije, *ampak stranke same se cepijo*. Razkol se je zanesel v radikalno stranko, razdor razjeda demokratsko grupo i. t. d. To znači, da utegnemo doživeti pri naslednjih volitvah nastop *novih skupin*, ki bodo s prošlejšjo temeljito obračunale in si osnovala programe za *bodočnost* z ozirom na vprašanja, ki nas *čakajo*, ne pa z ozirom na vprašanja, *ki leže za nami*. Tudi v Sloveniji bo potrebna taka revizija, kjer je še ni. Zato bo ta kriza, ki se sedaj razvija, ena najhujših in najdolgotrajnejših.

Konstituanto zapuščajo kar cele skupine poslancev. Zadnji čas so odšli iz nje srbski zemljoradniki in komunisti. *Tudi Jugoslovanski klub baje name-rava oditi* domov, če vlada v zadnjem momentu glede avtonomije Slovenije in Hrvatske ne popusti. Potem bo ustava sprejeta „soglasno.“

Koroško vprašanje stopa v akuten štadij. Kolikor bolj se širi v Avstriji pokret za priključitev k Nemčiji, toliko večja je možnost in verjetnost, da zasedejo naše čete vsaj slovenski del Koroškega.

Za zблиžanje med nami in Bolgari je narejen prvi uradni korak. Te dni je obiskal bolgarski minister notranjih zadev predsednika naše vlade Pašiča, s katerim je imel *daljši političen razgovor*. Kar se je zvedelo o vsebini tega razgovora, je sicer vse prav lepo, ampak gotovo ni vse. Pašič je zahteval od Bolgarov iskrenost, potem točno izpolnitev mirovnih pogojev zlasti glede vojne odškodnine in *odpravo komitstva v Macedoniji*. To bi pa zadostovalo le za vzpostavitev takozvanih „korektnih odnosov“ med obema državama, kar je za nas vsekako premalo. Kdor hoče Jugoslavijo, mora biti dosledno za *tesnejši* spoj med nami in Bolgari, ker brez Bolgarov ni Jugoslavije. Tesnejši spoj med obema državama se pa da doseči le potom *federacije*. Tu nam prihaja na misel tista politična koncepcija, ki je živela že zdavnaj pred vojno in ki bo gotovo zopet vstala, t. j. *federacija balkanskih slovanskih narodov*, ki bi tvorili na ta način mogočno, med tremi morji ležečo državo, ki ne bi bila le evropska, ampak svetovna potencia.

Vojaška konvencija med Jugoslavijo in Romunijo. V kratkem pride v Beograd romunski državnik Take Jonescu, ki bo sklenil vojaški dogovor med našo državo in Romunijo sličen onemu, kakor obstoji med čehoslovaško in romunsko, oziroma med čehoslovaško in našo državo. Na ta način bi se takozvana „mala antanta“ znatno okrepila.

Dnevne vesti.

Somišljenikom in prijateljem! Danes so skoro vsi listi pasivni. Subvencionirati jih morajo stranke, ki jim listi služijo. Mi nimamo nobene organizirane stranke za seboj. Komur je na tem, da naša misel prodre v narod, naj nam pridobiva novih naročnikov, zakaj materijelno je naše breme zelo veliko. — *Uprava.*

Kaj se „avtonomisti“? Avtonomisti so „avantgarda klerikalcev“. To ni nič hudega in imenitnega, ker klerikalci so že vsak pastir. Potem so „prevratni elementi“. To ni nič hudega in imenitnega, ker prevraten element je danes že vsak branjevec. Potem so „separatisti“. To ni nič hudega in imenitnega, ker separatist je danes že vsak demokrat. Potem so „komunisti“. To ni nič hudega in imenitnega, ker komunist je danes že vsak čevljarški vajenec. Ampak, če bi gospodje vedeli, kaj so avtonomisti, bi jim zrasli od strahu taki lasje, da bi bila v primeri z njimi znana Ana Csillag z njenimi 2 metra dolgimi lasmi pravcata plešasta reva.

Za avtonomijo Slovenije so se doslej izrekli občinski odbori sledečih občin: Vel. Gaber, Podboršt, Prapreče, Polica, Dob, Temenca, Muljava, Hudo, Kriškavas, Draga, Dedni dol, Leskovca, Velike Peče, Krka, Rateče, Dobropolje, Kopolje, Podgora, okraj Kočevje, Stranje, Vinjivrh, Bistričica, Javorje, Petrovavas, Iškavas, Mlaka, Križ pri Kamniku, Nasovče, Ambrus, Begunje na Gorenjskem, Kostanjevica. Za prihodnji teden pričakujemo izjav od več sto občin.

Resolucija za avtonomijo. Ponovno pozdravljamo ujedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno suvereno državo, izražamo s tem svojo zahtevo po *samaupravi ljudstva v tej državi*. To pravico mora garantirati prebivalstvu državna ustava, ki mora biti le plod sporazuma med vsemi tremi plemeni. Upoštevajoč posebne kulturne, gospodarske in socialne prilike naše dežele, zahtevamo *nedeljivo in avtonomno upravljanje Slovenije* z zakonodajno in administrativno polnomočnim pokrajinskim zborom ter njemu odgovorno pokrajinsko vlado.

Potrjujemo prejem. „Jutro“ je v svoji številki 127. zagrozilo izdajatelju našega lista z internacijo „doli kje v albanskih pustinjah“, če ga ne doleti še kakšna manj prijetna usoda. — Smo vzeli hvaležno na znanje.

Časopis in javna kritika. V malih razmerah rastejo mali ljudje. To spoznaš prav dobro iz našega dnevnega časopisja. Kakor pred vojno, tako se i danes bojuje večina tega časopisja proti *osebam*, ne političnim, socialnim in gospodarskim načelom. To mora nehati! Včeraj še sta si bila osebna prijatelja. Jutri se pokaže, da sta njuna politična načela prišla navskriž in že se ne poznata več, ako se slučajno kjerkoli srečata kaj dokazuje to? To dokazuje prvič slabo vzgojo in drugič „politično nezrelost.“ Ali res nimamo toliko dobro vzgojenih žurnalistov, ki bi vedeli, da osebni boj ne vodi nikamor? Da nikomur ne škoduje, še manj pa komu koristi? Bodimo vsepovsod in vsikdar *načelni, osebni pa še le takrat, kadar moremo v interesu javnosti očitana dejanja tudi dokazati!*

„Masna pokojnina“ in „državna mast“ za „prevratni element“. Povejmo naravnost: Izdajatelj tega lista sem bil l. 1919 „vpo-kojen“ proti svoji volji, toraj protizakonito, ko sem imel ravno 21 let, 8 mesecev in 22 dni aktivne državne službe za seboj. „Pokojnina“ znaša mesečno natančno 841 K 89 v. To imenujejo centralisti „masno pokojnino“ in „državno mast“, govore to na shodih, pišejo o tem po časnikih in mečejo blato na sočloveka, dasi *natančno vedo* kako in kaj je s to rečjo. Pa jih ni nič sram! Kaj naj se jaz sramujem — za nje?

P. t. gospode trgovce in posestnike opozarjamo na *oglaševanje* v našem listu. Citati, ki jih najdemo v drugih listih iz našega lista, dokazujejo, da „Avtonomista“ ljudje prav pridno bero. *List je razširjen zlasti po deželi.* Posebno opozarjamo na *male oglase*, za katere je tarif jako nizek. Vsaka beseda velja 1 krono, tudi naslovna. Kdor hoče oglaševati v našem listu, naj samo prešteje število besed v oglasu in pošlje po nakaznici (oz. poštni položnici) ravno toliko kren na *upravnništvo* lista v Ljubljani, Breg št. 12. Naj navedemo en primer za kratek oglas: „Prodaj malo posestvo. Cena 50.000. Lovro Držaj, Kamnik.“ Ta oglas ima 8 besed, ki jih napišeš na *dopisnico*, po nakaznici pa odpošlješ 8 kron na upravnništvo in sicer tako, da prideta dopisnica in nakaznica vsaj do petka v roke upravnništva.

Razmere v našem orožništvu niso več take, kakor bi to bilo želeči. Iz dobro poučenih krogov nam javljajo, da je tem razmeram krivo poleg drugih vzrokov tudi prenapeto izenačevanje in centraliziranje. Pred prevratom so bili naši orožniki zlasti na deželi spoštovane osebe, do katerih je ljudstvo imelo zaupanje. To dobro razmerje se danes krhe, kar ne bo dobro. Red in javna varnost, ki vladata in sta tudi za časa prevrata vladala v Sloveniji, sta v prvi vrsti zasluga neumornega dela in službene svesti našega orožništva. Merodajni faktorji naj skrbijo za to, da ostanemo v tem oziru na stari višini. Če je orožnik preslabo plačan, mu dajte več, kar se da doseči eventualno brez obremenitve proračuna, če se jih nastavi le *neobhodno potrebno število*, toda te je treba dobro nagraditi. Zahtevati pa moramo vsekako od vsakega orožnika,

da se nauči za njegovo službo potrebnih predmetov vsaj toliko, kolikor so se morali učiti prej. Kar se pa tiče notranje organizacije, bi bilo gotovo bolj pametno, če bi primerjali staro organizacijo z novo in *iz obeh* pobrali to, kar je dobrega, namesto da se brez cilja in brez glave uvajajo novotarije, ki našim razmeram ne odgovarjajo in najboljše ljudi odganjajo iz službe.

Pokrajinska vlada v Ljubljani še vedno ni gotova. Manjka namreč še g. dr. Nikola Županič o katerem se je prvotno trdilo, da prevzame socialno skrbstvo, sedaj pa zopet trde, da bo prevzel poverjeništvu za notranje stvari, ker ima raje opraviti z okrajnimi glavarji kakor z berači in invalidi in prenapolnjenimi stancvanji. „Jugoslavija“ čisto umestno dostavlja k tem vestem, da bo treba ustanoviti v Ljubljani še eno poverjeništvu za Turke, ki sede tudi v centralni vladi, da bo ljubljanska vlada v skladu s centralno.

Poslaniško mesto v Parizu, ki je vsled nenadne smrti dr. Milenka Vesniča izpraznjeno, bo dobil bržkone dr. Miroslav Spaljković, ki uživa velike simpatije na dvoru. On je bil za časa svetovne vojne srbski zastopnik v Petrogradu. Ko je v Rusiji izbruhnila revolucija, je ostal še dolgo na svojem mestu, dokler se mu ni posrečilo iz Rusije pobegniti v Pariz, kamor je dovedel s seboj tudi princezo Jeleno in njene otroke, ki je bila v Rusiji omožena z nekim ruskim velikim knezom, katerega so boljševiki usmrtili. Spaljković mogoče ni ženijalen, ampak je spreten diplomat, ki se je izkazal kot tak zlasti ob času aneksijske krize, ko je bil šef političnega oddelka v srbskem vnanjem ministrstvu.

Razočaranje. Iz Starega grada na otoku Hvaru pišejo „Slobodni Tribuni“ v Zagrebu sledeče: „S kakšnim navdušenjem smo dočakali odhod Lahov in prihod naših, — to se ne da popisati. Čuli smo vsekakor, še prej slabe glasove, da bomo kmalu razočarani, pa jim nismo verovali — vsaj nismo mislili, da bo razočaranje prišlo tako hitro in v takšnem obsegu. Prišlo pa je strašno hitro. Naši so prišli ob slavljenju in navdušenju ob 2. uri popoldne, toda že naslednje jutro ob 8. uri smo doživeli prvo razočaranje. Jugoslavija nam je dala takoj čutiti tudi svojo drugo stran. Spoznali smo finance in carine. Ob 8. uri v jutro so se razleteli financarji po hišah, da popišejo zaloge sladkorja, mila, užigalic itd. In sedaj mora vsakdo plačati debelo carino na to robo. In to ne le trgovci, temveč vsak zasebnik! V 24 urah se je vsled tega podražil n. pr. sladkor od 34 K na 54 K in podobno vse druge potrebščine. Pri nas ima vsaki, tudi najsiromašnejši posestnik običajno vsaj 10—20 litrov „prošeka“, ki si ga shrani za lastno porabo. In glej, sedaj mora vsakdo, ki ima več kot pet litrov plačati davek. In še so neki drugi davki na vidiku. Kakor da so nas osvobodili samo zato, da dobe čim več davka. Policijo spoznavamo ravnotako, posebno mi kmetje. Kakor povsod, tako je tudi pri nas kmet začel svobodnejše dihati, protiveč se krivicam od strani gospode, naj bodo ti Lah ali Jugoslovani. Ali zato so nas gospoda „rodoljubi“ takoj proglasili za komuniste in sedaj se postopa z nami po „Obznani“. Na navadno sejo kmetijske čitalnice „Hrvatska Sloga“ je prišel policijski odposlanec, kar se ni pripetilo nobenemu društvu niti pod Avstrijo. Sicer se čuje povsod govoriti: „Tega ni bilo niti pod Avstrijo!“ — Evo, kako smo se mi znašli v Jugoslaviji. Še več, sedaj slišimo, da to ni Jugoslavija! Sedaj vidimo, da je to neka dežela Srbov, Hrvatov in Slovencev, da to ni eden narod in da one Jugoslavije, po kateri smo toliko hrepeneli sploh ni in da je ni treba. Da veste, kako se nam Lahi zlobno smejo!“ Tudi na Hvaru v Dalmaciji se bodo navadili razočaranj. Mi smo se jih morali tudi!

Še ena zgodba o centralist. upravi. Neki trgovski tvrdki je bila na železnici ukradena ena bala blaga. Finančni stražniki so pa tata in bala zajeli. Tat je prišel pred sodišče, ki ga je obsodilo in izreklo, naj se ukradeno blago izroči lastniku. Toda odlok sodišča za naše carinike ni imel nobenega pomena. Delegacija ministrstva finance v Ljubljani je vsled prošnje lastnika izdala na carinarnico odlok, naj se blago po ocarinjenju izroči stranki. Carinarnica pa je rekla: Figa! Ti delegat nimaš z nami nič opravka; tak odlok moramo dobiti le od direktorije carin v Beogradu. Dokler tega ne dobimo, ne izročimo blaga, ki ostane v našem

skladišču. Akt je romal toraj v Beograd. Med tem so nekateri stražarji, slabo plačani državni nameščenci, prišli v hude skušnjave. Otroci njihovi so bili raztrgani, da še v šolo niso mogli, denarja niso imeli, na kredit pa tudi nihče nič ne dá takemu revčku. Ti stražarji so po dolgih mesecih prišli na misel, da bala, ki so najbrže na njo že vsi pozabili, odpro in si odrežejo za nekaj oblek, ki jih njihove družine nujno rabijo. Storjeno. Čez leto in dan pa pride končno iz Beograda odlok, da naj se bala izroči lastniku. Sedaj pa pride na dan tatvina; stražarji se postavijo pred sodišče in obsodijo ter odpuste za vedno iz službe, v kateri so bili vse življenje. Družine ostanejo brez očeta in vodnika. — Jamčimo, da je ta zgodba resnična!

Podobna. Slovenski žurnalist Fr. R. je služil v srbski vojski kot prostovoljec in se v tej lastnosti udeležil tudi strašnega umika preko Albanije. Po ujedinjenju je služil zvesto v korespondenčnem uradu ministrskega predsedstva. Kot žurnalist je pisal tudi v nekatere slovenske liste, glavno menda v „Slovenca“, kjer priobčnje tudi zanimiv popis svoje poti preko Albanije l. 1915. Kot tak je napisal v isti list tudi razgovor, ki ga je imel z vodjem srbskih zemljoradnikov, g. Avramovičem, v katerem se je ta slednji slabo izrazil o sedanji politiki Samostojnih kmetov. To je zadoščalo, da ga je vlada vrgla na cesto v 10 dneh. Mož je družinski oče. Slovenski listi, izvzemši „Slovenca“, so o tem — molčali!

Jugoslavija, SHS. in Srbija. Zagrebška „Slobodna Tribuna“ poroča: Ko je bil naš minister trgovine dr. Kukovec v Londonu, se je predstavil svojim kolegom: Kukovec, minister trgovine kraljevine Jugoslavije! — Začuden ga je pogledal neki kolega in popravil „Čehoslavije?“ — „Ne, Jugoslavije.“ — „Katera država je to?“ — „Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.“ — „Kako?“ se je začudil Kukovec kolega. — Tedaj se je spomnil dr. Kukovec in rekel: „Minister trgovine kraljevine Srbije.“ — „O slavne in junaške Srbije, jako nas veseli, da vidimo med seboj zastopnika tako slavnega in junaškega naroda!“ — Kaj je hotel angleški gospod s temi besedami? Ali se je deklariral kot Velesrb, ali pa kot prevraten element in predrzen hujskač, ki ne priznava ne Jugoslavije, ne kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev?

Župan in občinski odborniki v Trbovljah so baje „komunisti“. Zato zahtevajo naši „vodilni“ listi, da mora vlada odbor razpustiti in volitve razveljaviti, češ da to ne gre, da bi upravljali občino, ki je silno važna z ozirom na veliko industrijo, taki prevratni elementi kakor so komunisti. Mi smo v tem oziru drugačnega mnenja. Že v eni zadnjih številkih smo naglasili, da se komunisti kot taki volitev niso udeležili in bi jim vlada tudi ne bi bila smela dati škrinjice z ozirom na znano „obznano“. Pač pa se je volitev udeležila *kmečko-delavska stranka*, katero je vlada priznala, kateri je tudi škrinjico dovolila in o kateri nihče nima pravice trditi *uradno*, da je ta stranka identična s komunistično. Zato smo res radovedni, kaj bo vlada napravila in kako bo v slučaju razpusta občinskega odbora svoj ukrep utemeljevala. *Pravna utemeljitev* je po našem mnenju nemogoča, torej preostane le še sila, za kar se pa vlada vendar ne bo odločila na pobožno željo trboveljskih magnatov. Mi pravimo, naj svobodno izvoljeni odbor začne delati in naj pokaže, kaj zna. Če bo „vladal“ dobro, je prav: če pa ne, je pa za razpust še vedno čas.

Gospodarstvo.

Gospodarski pregled.

Žitni trg. Pričakovano padanje žitnih cen se ni vresničilo. Pšenica je zadnje dni celo nekoliko v ceni skočila. Danes notira v Somboru pšenica K 1000 do 1020; koroza K 400—420, ječmen K 525 in oves K 400—420. Radi visokih cen stagnira trgovina z žitom. Mlini se drže rezervirano, ker še vedno pričakujejo da morajo cene navzdol. Trgovci-izvozniki pa, ker že importi iz Amerike na zunanjem trgu uspešno konkurirajo našemu blagu. Izvoz je mogoč le še v Avstrijo, Nemčiji pa kaže veliko bolj nabavljati ameriško žito

preko Hamburga. Pa ne samo visoke cene, tudi nereden promet, pomanjkanje vagonov in šlepov otežava našo trgovino.

Klavna živina je stala pri nas dolgo pod zunanji cenami. Znižanje izvozne carine je cene že skoro do cela izravnalo. Razlika med ljubljanskimi in tržaškimi cenami znaša že okrog 8 kron, od katerih odpade 6 na izvozno carino. Italijani se v veliki meri že sami pojavljajo na naših sejmih, kar je povzročilo tekem zadnjega meseca hitro dviganje cen, ki so pa sedaj precej stabilizirane in ni računati na spremembe, ako se izvozna carina ne zmanjša, v katerem slučaju imamo še vedno nevarnost, da se tudi pri nas cene dvignejo.

Prašiči in mast. Prašiči se izvažajo največ v Avstrijo, vendar zahteva Avstrija največ mesnate svije, kajti masti ameriškega izvora je na Dunaju dosti in je cenejša kot naša. Ker pa je treba od lahkega prašiča plačati isto carino kot od debelega in težkega, je izvoz zelo otežkočen in so bili izvozniki pri svojih prodajah zelo presenečeni, ker je moral marsikateri prodati v izgubo.

Tekstilna in konfeksionarska industrija se nahaja na Češkem kakor tudi v Nemčiji v krizi. Cene padajo rapidno. Dobra moška volnena obleka stane v Pragi 500 čeških kron. Da bi tudi pri nas ne padle cene in bomo srečni nositi dražje obleke kot drugod po svetu, bo te dni belgrajska vlada vpeljala visoko uvozno carino na izgotovljene obleke in sakno. Prav tako je s črevlji. Tudi pri teh ne pusti naša politika, da bi smeli naročati cenejše iz inozemstva in bo vlada uvaževala željo obučarskih fabrikantov, da se vpelje na uvoz črevljev visoko carino.

Notranje državno posojilo so prevzele banke in sicer v razmerju z njihovo gospodarsko močjo, ki so jo določili na podlagi višine akcijskega kapitala. Na Slovenijo odpade 20% od 500 milijonov dinarjev, torej 100 milijonov dinarjev (400 milijonov kron). Ker je Slovencev v naši državi komaj 800.000, zato bi moral povprečno vsak Slovenec brez razlike starosti in spola podpisati okroglo 500 kron, oziroma vsaka rodovina (računana na 4 osebe) okroglo 2000 kron posojila, da bi banke dobile tekoči denar zopet nazaj. Mi zelo dvomimo, če bo to mogoče. Interesantno je to, da je dodeljeno najbogatejšemu delu države, t. j. Vojvodini, kjer je notorično vsak kmet milijonar, samo 1 1/2%, to se pravi niti 10 milijonov dinarjev ne. Prebivalstvo Vojvodine znaša mnogo nad 1 milijon ljudi, tako da odpade na vsakega prebivalca komaj ena „banka“ (= 10 dinarski bankovec) posojila, kar je za Vojvodinca naravnost smešno nizka *napitnina*. Z druge strani je pa znano, da so v Vojvodini zaostanki na davkih tako veliki, da znaša vsota teh zaostankov nad 3 milijarde kron, torej eno celo milijardo več kot nameravano posojilo. Zakaj država tega denarja ne iztirja? Tako gospodarstvo z državnim denarjem ne vzbuja zaupanja

v državo! Mi Vojvodincem sicer privoščimo vse mogoče olajšave in dobrote, ampak prosili bi, da smo nekoliko teh dobrot deležni tudi mi!

Železni drobiž ima zopet veljavo. Kakor javljajo listi, je finančno ministrstvo odredilo, da morajo državne blagajne zopet sprejemati železni drobiž in ga zaračunati v razmerju 1:4, t. j. 20 vinarjev za 5 para. — Ni še mesec dni, kar je finančna oblast odrekla veljavo železnemu denarju, toda danes ga zopet priznava! Mi nimamo nič proti stvari sami, da se namreč stari drobiž zopet pripozna kot plačilno sredstvo, ker smo sami naglašali, da je to v interesu državnega kredita. Čuden je pa način, kako se izdajajo pri nas naredbe. Danes prepoved, jutri zapoved — ali ni to brezglavost, ki nam doma in na tujem silno škoduje?

10 milijard kron zahteva vojni minister od finančnega ministra. Finančni minister pravi, da jih nima. Vojni minister pravi, da jih mora imeti. Kako se bo poravnal ta spor? Zanimivo je, da do danes še živa duša ni videla niti enega računa vojnega ministrstva. 10 milijard je ogromna svota, za katere up rabi je vendar treba poprej izpregovoriti nekaj besed v parlamentu, kam da bo ta denar šel. Pa nič! Drugod se bijejo silne parlamentarne debate, kadar se gre za vojne proračune, padajo ministri in padajo vlade, pri nas pa nič. Naročava se to, naročava se ono, a vse brez kontrole. Zato ni čudno, če bomo doživeli v kratkem času cel kup korupcijskih afer iz vojnega ministrstva, kar nam beogradski listi že obetajo.

Cene v Češko-slovaški republik. Statistični državni urad v Pragi je objavil cene, ki so bile v državi meseca januarja t. l. Cene v čeških kronah so bile sledeče:

	V Pragi	Na Češkem	Na Moravskem in Sleziji	Na Slovaškem	V celi čs. republik
Krušna moka	4—	6.24	7.06	7.73	6.72
Moka za kuho	10—	12.06	9.91	11.57	11.44
Goveje meso	22.83	22.19	22.38	20.56	22.02
Svinjsko meso	26.53	27.77	29.50	27.23	28.71
Koštrunovo meso	22—	20.80	18.31	17.95	19.81
Svinjska mast	39.95	40.46	43.45	50.88	42.55
Maslo	48.12	47.32	45.33	45.72	46.57
Mleko	3.38	3.43	3.51	3.02	3.42
Jajca	1.55	1.51	1.44	1.83	1.53
Premog (1 q)	50—	58.72	62.70	83.68	63.66
Rujavi premog (1 q)	41.32	35.75	38.91	48.98	37.73

En par moških čevljev je veljalo povprečno 240 K 20 v, en par ženskih čevljev pa 154 K 28 v.

Češka krona stane danes naših 1.86 — 1.90 jugoslovanskih kron.

„Gospodarski razvoj“. Pišejo nam: Neki konsorcij je nameraval zgraditi na Kranjskem, v kraju, ki ima pripravno vodno moč, veliko tovarno. Neki načelnik v ministrstvu za industrijo je pri tej priliki povedal sledeče: Mi ne moremo dopustiti, da bi se v Sloveniji razvila velika industrija, vsaj podpirati je ne moremo, ker je dežela preveč na državni „granicu“. V slučaju vojne, bi prišla industrija takoj v sovražnikove roke. — Kakor da Avstrija ni imela svoje velike industrije na „granicu“ (Češkem), Francija, Anglija, sedaj Italija itd. Ali bomo v Sloveniji pasli kože in živeli od tihotapstva, kakor nekdanj Martin Krpan?

Nova ameriška postava o priseljevanju. Amerikanci parlament je sprejel novo postavu o priseljevanju, ki bo veljala do konca leta 1922. Po tej postavi se najprej določi število pripadnikov kakega naroda (države), ki so že tam naseljeni. Od tega števila se sme potem dopustiti prihod novih priseljencev do največ 3%. Po teh določbah se sme toraj na leto na novo vseliti v združene ameriške države: 77.000 oseb iz Velike Britanije, 75.000 iz Nemčije, 52.000 iz Rusije, 50.000 oseb iz bivše Avstro-ogrske (Nemška Avstrija, Ogrska, Češko-slovaška, del Poljske, del Jugoslavije, del Romunije, del Italije), 40.000 oseb iz Italije, 20.000 iz Švedije, 12.000 iz Norveške, 3.500 iz Francije itd. Skupno na leto največ 355.000 oseb. V enem mesecu se sme sprejeti največ 20% od tega celokupnega števila. — Iz teh določb se vidi, da se bo priseljevanje v Ameriko silno otežkočalo in imajo tamojne oblasti možnost, tja dospete nove izseljence zavrniti, zato se bodo ljudje težko odločili spustiti se v takšno negotovost. Sedaj velja vožnja v Ameriko ca. 20.000 naših kron. Če priseljenca ameriška oblast zavrne, mora nazaj in vsi izdatki bodo vrženi proč. Mnogi, ki doma ne morejo več živeti, so doslej hodili v Ameriko s trehuhom za kruhom. Kaj bo odslej? Doma se moramo resno boriti za takšne razmere, da bo življenje v domovini vsaj znosno. Zato vsi na krov!

Naročnikom. Današnji številki priložimo položnice onim prejemnikom, ki naročnine do sedaj še niso poravnali oziroma onim, katerim je naročnina že potekla in prosimo, da se radi reda v upravi denar čim preje nakaže. One prejemnike lista, ki se ne nameravajo naročiti, pa uljudno prosimo, da nam list takoj vrnejo. **Uprava.**

Izdajatelj: ALBIN PREPELUH. — Odgovorni urednik: JOŽE PETRIČ. — Tiska: Tiskarna J. BLASNIKA NASL. V LJUBLJANI.

Gospodarska zveza, centrala za skupni nakup in prodajo

registrovana zadruga z omejeno zavezo

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 29

ima na zalogi špecerijske predmete, kolonijalno blago, vse vrste žita, moke i. t. d. prvovrstno češko in angleško manufakturo, najboljši splitski cement, lahki in težki bencin, vsakovrstne poljedelske stroje in železnino, kakor grablje, kose, lopate, krampe, žage i. t. d. Največja izbira vseh vrst mesnih izdelkov, prstnih kranjskih klobas ter domače masti, najfinejša vina domača in banatska. Lastna željarna. Izdelovanje mila in sveč v svoji tovarni. Nakup in prodaja vsakovrstnega lesa. Lastne žage.

Štiri milijone kron

zadene v najbolj srečnem slučaju igralec državne razredne loterije.

Premijo 320.000.— kron v tretjem razredu in premijo 400.000.— kron sta zadeli srečki, kupljeni pri

Zadružni gospodarski banki v Ljubljani.

Novo žrebanje se vrši od 12. maja do 2. junija. Kdor je doslej igral, a še ni zadel, mora zamenjati srečke IV. razreda za nove srečke V. razreda do 7. maja. Nova srečka stane kolikor stara: cela 192 K, polovica 96 K, četrtinka 48 K, osminka 24 K. Kdor še ni igral, a hoče igrati v petem razredu, mora plačati srečke vseh petih razredov, torej petkratni iznos.

Zadnja prilika! Nekaj srečk ima še na razporago

Zadružna gospodarska banka d. d. v Ljubljani, Dunajska c. 28/1.

LED!

POZOR!

POZOR!

Gostilničarji in mesarji!

Kar je človeško življenje srcé, to je za gostilničarje in mesarje dobra strokovno urejena ledenica.

Ledenica pa mora biti taka, da obdrži led celo leto; biti mora zgrajena natančno po vseh strokovnih navodilih. Podpisano podjetje izdeluje stavbene načrte ledenic na 6 različnih strok. načinov in natančnih strokovnih navodilih. Ako se ledenica zgradi po teh načrtih, se v enem letu stopi ledú samo 25%.

Načrti za 6 načinov umetnih ledenic z obširnimi strokovnimi popisom, kako se ledenica gradi in kako se vanje shranjuje led—kako se je ravnati pri nalaganju ledú, stane vse samo 500 kron.

Podjetje izdeluje take zgradbe ledenic tudi s svojimi strok. delavci po vsej Sloveniji. Naročajte načrte in zgradbe!

Korošec Dragotin

stavbeno podjetje, Braslovče. Štaj.